

Datum

2026-08-12

Adress

August Palms Plats 1

Diarienummer

STK-2026-497

Yttrande

Till

Socialdepartementet

**Remiss Socialdepartementet - Rättssäker
samhällsvård för barn och unga (SOU 2026:8)
S2026/00236**

Sammanfattning

Malmö stad anser att det är svårt att ta ställning till de sammantagna konsekvenserna av förslaget om en ny lag för omhändertagande av barn och unga då lagen inte presenterats som en helhet. Flera av betänkandets förslag medför en risk för att förtroendet för socialtjänsten skadas samt ökade svårigheter att samarbeta med vårdnadshavare. Det kan leda till negativa konsekvenser för barn och unga i samhällsvård.

Yttrande

Nedan redovisas Malmö stads synpunkter utifrån förslagen i SOU:n.

3. Ökat inslag av sakkunskap i LVU- processen

Malmö stad ser en risk att ökad betoning på att tillfråga sakkunniga innebär att dessa tillmäts en oproportionerligt stor betydelse och att förtroendet för socialtjänstens och socialarbetarnas profession och kompetens undermineras.

Det kan även skapa en osäkerhet hos socialtjänsten vid svåra bedömningar i utredningar gällande barns behov av skydd och stöd. Det ligger i sakens natur att det är svårt att med absolut säkerhet fastställa risker. Socialarbetarens särskilda kompetens att hantera komplexa bedömningar genom att väga samman olika perspektiv, information och kunskap, är en form av specialistkunskap som behöver lyftas fram och stärkas.

Förslagets formulering att sakkunniga ska tillfrågas när behov finns kan, i avvaktan på vägledande rättsfall och praxis, leda till svåra avväganden för socialtjänsten. Det finns en risk att det bidrar till motsättningar med vårdnadshavare som exempelvis kan kräva ett utlåtande från sakkunnig i situationer när socialnämnden bedömer att det inte behövs.

4. Ska åklagare kunna fatta beslut om omedelbart omhändertagande

Malmö stad instämmer i utredningens avrådan.

5. Tidsfrister vid beslut om omedelbart omhändertagande och verkställighet av vård

Förslaget att beslut om vård upphör att gälla om ett omprövningsbeslut inte underställs rätten inom en vecka kan få oproportionerliga konsekvenser. Även om en socialnämnd har fungerande rutiner och säkra digitala kommunikationsvägar kan det förekomma situationer när dessa brister. Malmö stad bedömer att det inte är rimligt att barnet ska riskera att stå utan vård i en sådan situation.

6. Förutsättningar för att ett omhändertagande för vård ska upphöra

Malmö stad anser att utredningen inte i tillräcklig utsträckning belyser sambandet mellan förslaget om en prövning i tre led, och förslaget i tidigare lagrådsremiss om en ny grund för LVU i form av barnets anknytning till familjehemmet.

Malmö stad har i ett tidigare yttrande framhållit att förslaget om en ny grund för vård inte är tillräckligt utrett. Svårigheterna kring tillämpningen av den nya grunden för vård synliggörs i förslaget genom att det ska framgå i vårdplanen vad som krävs för vårdens upphörande. Av detta följer att det behöver framgå tydligt att vården kan komma att fortsätta på grund av barnets anknytning till familjehemmet även om förhållandena som föranledde vården har upphört.

Det finns en risk att vårdnadshavare motverkar att barnet knyter an till familjehemmet utifrån rädsla att en återförening inte blir möjlig. Socialtjänsten kommer att behöva stöd och vägledning kring kommunikationen med föräldrarna om förutsättningarna för vårdens upphörande.

Förslaget att beslutet om vård enligt § 3 ska underställas rätten var sjätte månad innebär, enligt Malmö stad, en risk att barn kommer att befinna sig i ständiga rättsprocesser. Det kan leda till ökad instabilitet i barnens vård och livssituation. Konsekvenserna för barn har inte belysts tillräckligt i utredningen.

Malmö stad ser att det finns behov av att fortsätta arbeta för en kvalitetshöjning i stödet till vårdnadshavarna. Att utse en socialsekreterare som ansvarar för kontakten med vårdnadshavaren kan vara ett sätt. Det medför samtidigt ett ökat behov av resurser då det krävs mer samordning jämfört med om en socialsekreterare ansvarar för helheten.

Malmö stad framhåller möjligheten att ge det stöd som vårdnadshavare behöver utanför ramen för myndighetsutövning. Staden har goda erfarenheter av verksamhet som ger stöd till föräldrar till placerade barn. Föräldrarna ges till exempel känslomässigt stöd och praktiskt inriktad hjälp och information kring hur socialtjänsten arbetar. Det

är en fördel att det är en neutral verksamhet som inte ingår i nämndens myndighetsutövning.

7. Stärkt skydd och rättssäkerhet vid umgänge och upphörande av ett omhändertagande

Malmö stad bedömer att formuleringen *andra närstående* är ett brett begrepp vilket kan medföra svårigheter att definiera vilka som avses.

Vidare anser staden att det finns en risk för att socialtjänsten, barnet och vårdnadshavarna kan komma att ha olika uppfattningar kring vad som är barnets bästa.

Andra närstående som berörs av beslut om umgängesbegränsning kommer enligt förslaget att inta ställning som part och därmed få rätt till insyn i allt material som tillförts ärendet, utan hinder av sekretess. Sådant material kan innehålla mycket integritetskänsliga uppgifter om barnet. I utredningen saknas ett resonemang om vilka konsekvenser förslaget kan medföra för barnet.

Förslaget att syskon och andra närstående ska kunna överklaga beslut om umgängesbegränsning kan få negativa konsekvenser för barn och unga i samhällsvård. Vissa vårdnadshavare överklagar återkommande nämndens beslut och det finns en risk för ökad instabilitet i vården när fler personer i barnets nätverk får samma möjlighet.

I fråga om förslaget kring beslut om uppföljning efter oplanerade avslut av strukturerade öppenvårdsinsatser finns det en risk att barns situation inte följs upp i de situationer som lagstiftaren eftersträvar.

Malmö stad bedömer att det är en begränsad del av socialtjänstens öppenvårdsinsatser som motsvarar kriterierna för strukturerad öppenvård enligt Socialstyrelsens definition.

Ordförande

Katrin Stjernfeldt Jammeh (S)

Sekreterare

Martin Ljungberg

Helena Nanne (M) och Håkan Fäldt (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Magnus Olsson (SD) och Anders Olin (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.